

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Fvldensivm Antiqvitatvm Libri III.

Brouwer, Christoph

Antverpiæ, 1612

Cap. XVI. Habitus veterum Fuld. monachorum, Victus, & Regula.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39712

Extat & hîc,
Conradi Ab-
batis eius no-
minis primi se-
pulchrum, &
epitaphium in
orbe descri-
ptum.

CAPVT XVI.

*Amictus seu habitus veterum Fuldensium
monachorum, victus, & Regula.*

MODESTVS Candidi collega, arte pictor, in perantiquo membraneo codice, habitus prisca lineamenta quædam adumbravit. Ea nos posteros ducimus ignorare non debere: etsi rarus amator iam sit *tristium lacernarum*. sed

O vitam nobis non rustica vestis inesse!

Archimandritæ quidem amictum in Ratgario alicubi expressimus. Hic iam proprium damus cœnobitarum: eumque geminum. alterum, qui tunicato similis cum ependyte, familiarior: alterum, qui togatus & fermè inter diuina, vel ad publica munia sumi consuetus: quem siue Flocum, siue Cucullum, cum Clementinis Extrauag. de statu monachorum, cap. Ne in agro, faciamus, laxum & amplum videmus esse vestimentum, addito capitis tegmine, manicatum, & Cappæ simillimum, quæ hodieq. Transalpinis nostratibus est in vsu. In priore, Colobium siue Lebetonem à tunicâ distinxere maiores; quæ tamquam saga cucullata absque manicis, & ἀχιεῖδονε humeros ambire tantùm placuit; quod genus, seu κρητάνιον Orientalium monachorum, seu Lebitonarium Isidori, seu denique Analabum, id est Scapulare, interpreteris, in medio hîc relin-
quimus.

Martialis.

Ex Calpurnio.

Smaragd. in
cap. 45. Ex-
pos. reg. S.
Benedicti.
Turrecre-
mar. Tract.
121.

Voss. ad
Tom. 2. S. E-
phrem, c. 88.

Y Prioris

Prioris id est schema, quo CANDIDVS & MODESTVS dis-
sertantium inter se ritu componuntur.

Posterioris in legatione ponitur, quæ ad Hludicum Cæsa-
rem impetrando nouo Abbati destinata.

RESPONSIO IMPERATORIS FRATRIBVS APERITVR

Enim-

Enimvero, quàm vetus Congregatio sui fuerit amictus habitusque tenax, circa annum Domini MCCLXXXVIII. Marquardo, eius nominis secundo, sedente, præclaro exemplo prodidit. Rem verbis ipsis propè Scriptoris exequar, qui tunc vixit:

Marquardus Abbas per Decanum ceterosque Prælatos sæpè monitus, vt in ipsorum maximè præsentia, non nisi in cucullâ vel cappâ appareret; respondebat, eorum se monita non tanti facere, ipsorum minus esse, chori disciplinam procurare: eam itaque rem, omisso se, ipsi diligenter agerent. Suum esse, tapardâ seu togâ, & quâ libeat veste vti. Ergo, cum nil proficiunt monasterij proceres, exspectant videlicet diem S. Marci Euangelistæ, quâ die, inquit Scriptor, more solito, domini nostri, nudis pedibus, cum crucibus & reliquiis in Ecclesiam Heimbach prodeunt. Tunc Abbas Marquardus tapardo indutus, pelliculis lautè suffulto, panè domini instar adequitabat; nec sine comitum fastu, templi odeum subibat. Id verò domini & Prælati non ferentes, Decanus, & cum eo primarij, Abbatem adeunt; togâque exutum, veste religionis vel relucens amiciunt. Atque ita illic Abbas, eiusque sectarij in magnâ confusione steterunt. Hæc Scriptor actorum Marquardi. Nec mutauit Benedictinæ familiæ proprius amictus antè, quàm hæresi nouisq; moribus mutatâ Germaniâ, seuerior ille cultus sperni cœpit. Hinc honesta cleri decensque toga placuit, terento scapulari, id ita cogente temporum iniuriâ; & nonnullo quoque assensu Legati Apostolici, qui, qualis qualis, colorum factionem sustulisse dicitur, cum vno in templo, monachis permisti clerici, hi candidati, alij pullati; magno cultus discrimine ad id vsque tempus incederent.

Iam etiam verò, ab amictu non seiunxero victus rationem, quæ S. Bonifacij primæuo instituto, seueris certè legibus, intra vini carnisque abstinentiam stetit. Quid multa? carnis primum probatissimis monachorum olim in deliciis fuit; cibus, vt in aureo sæculo prisæ mortalium genti, fruges & arborum poma, quæque alia ferè sponte terra gigneret. Ægypti & Thebaidos miracula repetere quid attinet? quæ sub axe frigido, vbi venter nimis quàm caret auribus, alicubi in admirationem dumtaxat, at plurimum nunc hæresis vitio in risum abiire; vt minimè iam verendum sit, ne talium aqualiculus, illâ Menenij Agrippæ partium conspiratione, fame tandem vel inediâ de-

Marquardus Abbas corripitur à primoribus congregationis ob neglectum habitum.

Taparda hodie, in vsu vernaculo.

Supplicatio S. Marci in Heimbach pagâ 4 mill. p. ab oppido.

Marquardus Abbas publice confunditur.

Habitus mutatio ob hæresim inualecentem.

PP. Verger. Clementis VII. & Pauli III. Leg. in German.

Ind. lib. prohib.

Sur. in ann. 1567.

Biblioth. Gesn.

victus.

S. H. e. on. lib. 2. contra Iouinianum.

belletur. Sed de abstinentiâ nobis erat institutus sermo; quæ, vt à religiosis ascetis ad elidendas inflammata cupiditatis vires, frenandamque libidinis omnem pestem, vtilissimè colitur & experitur, ita pro rerum & temporum ordine, non rarò vel adstrictior poni, vel solutior adstringi solet, dilectu modoque dispari. Sulpitius Seuerus, meo quidem animo, Monasticæ bonus æstimator, festiuè sanè *edacitatem in Gallis* notauit, quæ breui confinio ad vniuersum pertineat migrétve Celtarum genus. Et verò abstinentiæ palmâ, & ieiuniorum seueritate, inferiores ab Orientalibus longè relictos Occiduos, in confesso est. Scitumq. illud Sulpitij, *edacitatem in Græcis gulam, in Gallis esse naturam.* Itaque harum regionum ascetis, cæli non mitissimi, & fragilitatis humanæ respectu, faciliùs indultum arbitramur, vt mox à carceribus ipsis interiungerent & respirarent, quo ne lassiprope metam conciderent. Quâ de re documentum posteris relinqui placuit, quod monachi prisce *Capitulum* dixerè *neccessariò sciendum* de Luduico Pio Caroli Magni filio.

Quod monachis in ciuitatibus & in matricularibus Ecclesiarum locis consistentibus, qui cum maximo labore & studio diuinum seruitium toto anni tempore peragunt, obtinuerit apud Papam sui temporis Gregorium, faginatæ vti cibis; & post Vigiliæ æstiuæ noctium, atque in festis duodecim lectionum post Matutinas, somno reficere corpus.

Nefas tunc habitum vel tantillum à regulâ discedere semel adamatâ, ni legis gratiam faceret legum summus arbiter.

Porro Regulæ auctorem quâ reuerentiâ complexi sint Buchonij cœnobitæ, vel indicio sit perantiqui codicis attestatio, in quo ad calcem regulæ S. Benedicti adtextitur hoc præclarum inmemosynon beati patriarchæ:

Codex peccatoris Benedicti. Væ mihi misero habenti contrariam mihi rem. Qui reus in his omnibus, *quæ aduersantur moribus meis malis. Tu verò horum lector,

Dialog. 1. c.
2. & 4. vitæ
S. Martini.

Carnium
usus.
Sagina, quæ
Canonis
Sagimen, sa-
pè pro carne.
Adi DD. su-
percap. Pre-
sbyter. dist.
82. & Nicol.
Serar. ad e-
pist. 142.
S. Bonifacij.

Regula.
MS. ex B.
Virg. monte.

*quia

Et or, si tuam videris vitam concordare præceptis, orans pro scriptore, codicem redde domino suo.

Hac verba sancti patris reperta sunt in fine Regule, quam ipse manibus suis propriis scripsit; & S. Mauro, cum eum ad Gallias mitteret, tradidit: quæ Dominus ac venerabilis Abbas N. cum apud maius monasterium Turonense, in eadem Regula, quæ ibi pro reliquiis seruatur, inuenisset, rogauit sibi apud Cluniacum transmitti; & in hac Regula nostra, pro amore ipsius sanctissimi patris nostri, iussit studiosè describi.

*Ruthardus: is monasterium B. Virg. reformauit, cuius hic MS.

CAPVT XVII.

Juramentorum Symbola. & Stella pensilis notatio.

MEMORATV quoque dignus orbis, medio pavimento principis ecclesie, in eminenti saxo descriptus; in coe ex are fulæ visuntur quatuor manus, in totidem porrectæ plagas, digitis eum in modum conformatis, quo solet, dum sacramento rogati alicuius in verba iuramus, & sacra contingimus.

Symboli talis admodum est imago.

Y 3

Notio:

veri
quitate
nes.
V